

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
пәндерінен
қорытынды аттестаттауға арналған

(қоғамдық-гуманитарлық бағыт бойынша)

ЕМТИХАН ТЕСТТЕРІ

1634-нұсқа

Аты-жөні _____

Қала (облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

2020 жыл

0 001634 171715

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

1. Бұл кітапшада **ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәндерінен тест нұсқалары берілген.
2. Тест сынағына берілетін уақыт 160 минут (2 сағ. 40 мин).
3. **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен «Тыңдалым» бөліміне арналған 2 мәтін, «Лексика-грамматикалық» бөлімге арналған 20 тест тапсырмасы, «Оқылым» бөліміне арналған 2 мәтін беріледі. Әр мәтінге 5 тест тапсырмасы ұсынылады. Тапсырмада берілген 5 жауаптың біреуі ғана дұрыс.
4. Таңдау пәні бойынша 40 тест тапсырмасы ұсынылады. Оның ішінде 20 тест тапсырмасы бір дұрыс жауаппен және 20 тест тапсырмасы бір немесе бірнеше дұрыс жауаппен беріледі.
5. Емтихан барысында біріншіден **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен тест тапсырмаларын орындау қажет, содан соң **ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәні бойынша тест тапсырмалары орындалады.
6. Есептеу жұмыстары үшін кітапшаның бос орындарын пайдалануға болады.
7. Тест аяқталған соң кітапшаны кезекшіге өткізу қажет.
8. **Тестілеу кезінде:**
  - сыныптан рұқсатсыз шығуға;
  - орын ауыстыруға;
  - кітапшаны ауыстыруға, тест тапсырмаларын көшіруге;
  - тест мазмұнын және дұрыс жауаптар кілттерін табатын мәліметті пайдалануға;
  - ақпараттық мәліметтерді, электронды жазба кітапшаларын, ұялы телефондар, калькуляторды және т.б. байланыс құралдарын пайдалануға**қатаң тыйым салынады.**

ОРЫС ТІЛІ

Тыңдалым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

1. Цель текста
  - A) рассказать об эволюции видов якоря
  - B) показать мощь мирового судопроизводства
  - C) акцентировать внимание на использование якоря в Средиземноморье
  - D) рассказать о великих подвигах ныряльщиков
  - E) рассказать об особенностях кораблестроения
2. Ответственное задание «якорного ныряльщика»
  - A) найти сокровища на дне
  - B) наловить рыбы для еды
  - C) воткнуть якорь в грунт
  - D) спасти утопающих пассажиров
  - E) следить за погодой
3. Железный якорь изобрели в
  - A) VI веке до н.э.
  - B) IV веке н.э.
  - C) XV веке н.э.
  - D) VII веке до н.э.
  - E) V веке н.э.
4. Изобретатели железного якоря – народы
  - A) Севера
  - B) Средиземноморья
  - C) Тихого океана
  - D) Голландии
  - E) Азии
5. В тексте содержится факт, соответствующий пословице
  - A) Лучше потерять якорь, чем весь корабль.
  - B) Язык телу – якорь.
  - C) На двух якорях корабль легче держится.
  - D) Человеческая надежда – это якорь.
  - E) Вера – мой якорь.

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

6. Орудие, которым ударяли луб
  - A) топор
  - B) молоток
  - C) лом
  - D) молот
  - E) долото
7. Заслуга Цай Луня
  - A) распространил технологию производства бумаги по всему миру
  - B) хранил тайну производства бумаги много веков
  - C) продавал технологию производства бумаги
  - D) упростил систему производства бумаги
  - E) обобщил знания и усовершенствовал процесс производства бумаги
8. Имя правителя, который наладил в своем государстве собственное производство бумаги
  - A) Екатерина II
  - B) Николай II
  - C) Петр I
  - D) Елизавета II
  - E) Елизавета I
9. Материалы, которые использовали для производства бумаги по технологии Цань Луня
  - A) материалы, созданные искусственно
  - B) продукт животного происхождения
  - C) железо, цинк и алюминий
  - D) пластмассовые и синтетические материалы
  - E) волокна тутового дерева, побеги бамбука
10. До изобретения бумаги китайцы писали на
  - A) бамбуковых стеблях и шелке, который был покрыт лаком
  - B) слоновой кости
  - C) специальных дощечках из железа
  - D) камнях и деревьях с помощью специальных отметок
  - E) металлических карточках

Лексико-грамматикалық бөлім

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. Ъ в слове
  - A) обез...яна
  - B) в...юга
  - C) под...езд
  - D) молот...ба
  - E) интер...ер
2. Однозначное слово
  - A) нота
  - B) кнопка
  - C) ручка
  - D) берёза
  - E) хвост
3. Слово с нулевым окончанием
  - A) школа
  - B) море
  - C) сосна
  - D) облако
  - E) язык
4. Порядковое числительное
  - A) новый
  - B) восемь
  - C) молодой
  - D) пятый
  - E) сорок
5. Частица пишется раздельно в предложении
  - A) Подумай(ка) обо всем как(нибудь).
  - B) Оставайся такой(же), какая ты есть.
  - C) Расскажите(ка) мне все сначала.
  - D) Сходи(ка) на улицу, посмотри, какая погода.
  - E) Расскажи мне что(нибудь) о городе.
6. Местоимение **себя**
  - A) склоняется как существительное 1 склонения
  - B) не имеет именительного падежа
  - C) имеет одинаковые окончания во всех падежах
  - D) склоняется как прилагательное
  - E) имеет одинаковые окончания в родительном и дательном падежах

7. Производное междометие
  - А) Увы!
  - В) Марш!
  - С) Ура!
  - Д) Ой!
  - Е) Ай-ай!
8. Вид связи *управление* в словосочетании
  - А) мерцал сиротливо
  - В) рассказать откровенно
  - С) пишут открыто
  - Д) мне нездоровится
  - Е) рассказать о встрече
9. Вид обстоятельства в предложении: *Вследствие засухи река обмелела.*
  - А) обстоятельство образа действия
  - В) обстоятельство цели
  - С) обстоятельство причины
  - Д) обстоятельство времени
  - Е) обстоятельство условия
10. Сложносочиненное предложение с противительным союзом
  - А) Бабушка разбудила меня, и мы пошли по землянику.
  - В) Или же я не понимаю, или ты не хочешь меня понять.
  - С) Жизнь пернатых начала замедляться, зато проснулись животные.
  - Д) То солнце тусклое блестит, то туча черная висит.
  - Е) Выходило солнце, и вершины сосен осветились.
11. Буква *ё* передает два звука в слове
  - А) тёс
  - В) ёлка
  - С) счёт
  - Д) тётенька
  - Е) тёмный
12. Слово, употребляемое художниками
  - А) стамеска
  - В) скальпель
  - С) мольберт
  - Д) рубанок
  - Е) кубрик
13. Ряд слов с пропущенной *-о-* в корне слова
  - А) р...сток, прекл...няться
  - В) накл...нился, выр...щивать
  - С) заг...реть, антиприг...рный
  - Д) прил...гается, заг...р
  - Е) прол...жить, прокл...дывать

14. Частица выражает в предложении: *Даже в горах запахло весной*
- А) вопрос
  - Б) указание
  - С) восклицание
  - Д) сомнение
  - Е) усиление
15. Разносклоняемым является существительное
- А) вселенная
  - Б) облако
  - С) струна
  - Д) время
  - Е) долг
16. Сложное предложение
- А) Еще земли печален свет, а воздух уж весной дышит.
  - Б) Волчата ничего не поняли, но замахали хвостами.
  - С) Небо было там пурпурное, теплое и ласковое.
  - Д) Несомненно, это был морской зверь.
  - Е) Солнце поднялось и обогрело землю.
17. Повествовательное, восклицательное предложение (знаки препинания не расставлены)
- А) Идемте скорее играть в футбол
  - Б) Над рекой к воде наклонилась ива
  - С) Разве сегодня обещали дождь
  - Д) Возьмите с собой хорошее настроение
  - Е) Как сегодня легко дышится
18. Слова, в которых происходит оглушение
- А) коза, плод
  - Б) софа, кружка
  - С) водопад, рыба
  - Д) травка, город
  - Е) комета, ложка
19. Сложное прилагательное пишется слитно
- А) (бело)ствольная береза
  - Б) (бледно)синее небо
  - С) (светло)сиреневый оттенок
  - Д) (мясо)молочный продукт
  - Е) (северо)западный округ
20. В предложении части ССП связывает соединительный союз
- А) Не то скрипнула дверь, не то мне это показалось.
  - Б) Месяца не было, да звёзды тоже не светили.
  - С) Не только взрослые, но и дети работали в саду.
  - Д) Прошёл час, другой, а мальчик всё не возвращался.
  - Е) Ветер усиливался, но мы этого не замечали.

Оқылым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

КУМЫС – ЦЕЛЕБНЫЙ ДАР

Из молока кобылиц в степях Евразии скотоводы-кочевники ещё в незапамятные времена научились делать кумыс. Освежающие, лечебные, тонизирующие свойства этого напитка подтверждены многочисленными научными исследованиями.

Первые документальные сведения о кумысе мы встречаем у Геродота в «Истории греко-персидских войн», написанной в V веке до н.э. Греческий историк рассказывает о том, что скифы, кочевавшие в причерноморских степях, доят лошадей и готовят из их молока бодрящий напиток. Несколькими веками спустя упоминания о кумысе появились в китайских придворных хрониках и путевых заметках европейцев, возвращавшихся из Средней Азии.

Ещё в древности кочевники заметили целебные свойства кумыса. Он хорошо помогал при пищевых отравлениях, что было очень важно в условиях жарких степей и кочевого образа жизни. Конечно же, заинтересовавшись целебными свойствами кумыса, врачи стали детально изучать его влияние на человеческий организм. Выяснилось, что в кобыльем молоке самый низкий процент жира и самое высокое содержание сахара по сравнению с молоком других сельскохозяйственных животных.

Для кумыса делают специальные сосуды. В казахских степях, где дерево увидишь нечасто, для кумыса шьют из толстой кожи плоские фляжки – их здесь называют «торсыки». Готовый кумыс разливают по пиалам. Он приятен в жару, хорош перед едой, им встречают дорогих гостей. У многих народов кумыс выполняет функцию ритуального напитка.

Многие столетия кочевые народы не мыслили своей жизни без кумыса, но и в наши дни, когда люди перешли на оседлый образ жизни, у монголов, бурят, якутов, татар, башкир, казахов, калмыков по-прежнему остаётся в почёте пенящийся кисловатый напиток.

1. Свойство кумыса, **не** указанное в тексте
  - A) обладает низким процентом жира
  - B) помогает при пищевых отравлениях
  - C) действует тонизирующе
  - D) имеет высокое содержание сахара
  - E) снижает сопротивляемость организма

2. Первые упоминания о кумысе в «Истории греко-персидских войн» встречаются у
  - A) Еврипида
  - B) Геродота
  - C) Эсхила
  - D) Гомера
  - E) Платона
3. Специальный сосуд для хранения кумыса
  - A) хум
  - B) калевас
  - C) торсык
  - D) динос
  - E) касы
4. Кумыс **не** встречается у
  - A) татар
  - B) фламандцев
  - C) башкир
  - D) бурят
  - E) монголов
5. К тексту можно задать вопрос
  - A) Какие известны способы длительного хранения напитка?
  - B) Какая технология производства кумыса известна на сегодняшний день?
  - C) Какие блюда готовят из кумыса?
  - D) Сколько видов кумыса существует?
  - E) В документах каких народов можно встретить упоминания о кумысе?

***Нұсқау:** «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».*

ЗОЛОТОЙ ЧЕЛОВЕК КУРГАНА ИССЫК

В 1969 году казахские археологи под руководством К. А. Акишева приступили к раскопкам огромного кургана, расположенного в 50 километрах восточнее Алматы. Археологи сами называли курган Иссык, так как народные предания обошли его своим вниманием. Как и другие курганы, Иссык был ограблен еще в древности... К счастью для науки, грабители не заметили одно погребение, в котором лежали останки человека, отныне вошедшего в мировую науку под именем «Золотой человек Иссыка».

Захороненный в кургане воин действительно был золотой – в погребальной камере, тщательно срубленной из вековых стволов тянь-шанской ели, археологи обнаружили свыше четырех тысяч золотых изделий: предметы украшения одежды, головного убора и обуви, перстни, статуэтки, бляхи. На полу стояли сосуды из дерева, глины, бронзы и серебра. И расположение предметов, украшавших некогда парадный доспех погребенного воина, остатки железного меча и кинжала позволили исследователям в результате кропотливой работы воссоздать – впервые в науке – облик сакского воина.

«Комплекс находок в кургане Иссык, – пишет К. А. Акишев, – дал дополнительные материалы, проливающие свет на уровень социальной истории саков Семиречья. Можно утверждать, что пышность и богатство золотой одежды иссыкского сака были рассчитаны не на один только внешний эффект – смысл этого богатства гораздо глубже, его надо рассматривать в плане социально-политическом. Главное назначение одежды было в возвеличивании личности вождя, возведении его в ранг солнцеподобного божества... По-видимому, сакское общество Семиречья стояло на более высокой ступени социальной организации, чем нам представлялось до раскопок иссыкского кургана...». И этот вывод исследователя, кроме того, подтверждается находкой, столь же пока загадочной, сколь и ошеломляющей: на одной из серебряных чаш, стоящих возле останков золотого воина, археологи обнаружили нацарапанные знаки – следы письменности! Следы самой древней письменности вообще на территории Средней Азии!

6. Казахстанских археологов во время раскопок кургана в 1969 году возглавил
- A) К. А. Акишев
  - B) З.С.Самашев
  - C) Х.А.Алпысбаев
  - D) А.Х.Маргулан
  - E) К.М. Байпаков

7. Главное назначение золотой одежды иссыкского сака, по мнению археолога, было в
- A) сохранении в первозданном виде
  - B) своеобразной форме общественной организации
  - C) возведении вождя в ранг солнцеподобного божества
  - D) показе пышности и богатства одежды
  - E) мастерстве исполнения
8. Имя «золотой человек Иссыка» носит курган около
- A) Алматы
  - B) Караганды
  - C) Аралтүбе
  - D) Актобе
  - E) Елеке Сазы
9. Следы древней письменности археологи обнаружили на
- A) предметах одежды
  - B) железном мече
  - C) головном уборе
  - D) сосудах из дерева
  - E) серебряной чаше
10. Золотых изделий на парадном доспехе сакского воина насчитывается свыше
- A) шести тысяч
  - B) трех тысяч
  - C) двух тысяч
  - D) пяти тысяч
  - E) четырех тысяч

ОРЫС ТІЛІ

пәнінен сынақ аяқталды.

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. «Құтты білік» дастанындағы ақыл-парасат бейнесі
  - A) Күнтуды
  - B) Ұғдүлміш
  - C) Тоқтамыш
  - D) Одгүрміш
  - E) Айтолды
2. Мадан хан мен Ақша хан кездесетін ертегі түрі
  - A) «Жүсіп хан»
  - B) «Аяз би»
  - C) «Ер Төстік»
  - D) «Алтын сақа»
  - E) «Толағай»
3. «Адамы жүзге келмей өлмейтін, қойы егіз төлдейтін, мамыражай, еркін өмір сүруді аңсаған» жырау
  - A) Ақтамберді жырау
  - B) Шал ақын
  - C) Қазтуған жырау
  - D) Асан қайғы
  - E) Жиёмбет жырау
4. Ш.Уәлихановтың ұстазы Н.Ф.Костылецкий оқытқан пән
  - A) Физика
  - B) Математика
  - C) Орыс әдебиеті
  - D) Тарих
  - E) Шет тілі
5. Қажы атанған ақын
  - A) М.Көпейұлы
  - B) А.Құнанбаев
  - C) Ш.Құдайбердіұлы
  - D) Қ.Күржіманұлы
  - E) М.Мөңкеұлы
6. Қ.Аманжоловтың тұңғыш өлеңдер жинағы
  - A) «Нартәуекел»
  - B) «Талғар»
  - C) «Құпия қыз»
  - D) «Дауыл»
  - E) «Өмір сыры»

7. Қорқыттың «Дерсеханұлы Бұқаш туралы жыр» жырындағы бергі дәуірдің қоспасы
- А) Болашақтың тірегі санау
  - В) Бейбіт өмірді аңсау
  - С) Адамгершілікті ардақтау идеясы
  - Д) Сыйлы орынға отыру
  - Е) Құдайдан медет сұрау
8. Халықтың *жеті қазынасындағы* төрт түліктің бірі
- А) жылқы
  - В) қой
  - С) ешкі
  - Д) сиыр
  - Е) түйе
9. Асанқайғының *«Жерің семіз, шөбің шүйгін, қарың мол, топырағың май екен, қадіріңді егін салған білер»* деп теңеген жер атауы
- А) Қарсақбай
  - В) Маңғыстау
  - С) Жуалы
  - Д) Шыңғырлау
  - Е) Аспара
10. Біржан салдың Абай өлеңіне шығарған әні
- А) «Сегіз аяқ»
  - В) «Желсіз түнде жарық ай»
  - С) «Мен көрдім ұзын қайың құлағанын»
  - Д) «Көзімнің қарасы»
  - Е) «Қараңғы түнде тау қалғып»
11. Ә.Найманбаевтың Қытай жеріне өтіп, ел аралап жүргендегі шығарған өлеңі
- А) «Іледегі керуен сарай»
  - В) «Мешбетті көргендегі сөзі»
  - С) «Күшік болысқа»
  - Д) «Қаратаудың басынан түсер сағым»
  - Е) «Жазықбайға айтқан сөзі»
12. ...*Сенің зарың – зарлайтыным өмірге,
Сенің арың – арлайтыным өмірде*
Үзіндідегі Б.Майлиннің айқындайтын мақсаты
- А) кедей дүрбісі
  - В) таптық қайшылық
  - С) әйел теңдігі
  - Д) ақындық кредосы
  - Е) идеялық мазмұны

13. С.Торайғыровтың Алаш ардақтылары туралы жазған шығармасы
А) «Бір адамға»
В) «Таныстыру»
С) «Ендігі беталыс»
D) «Шәкірт ойы»
Е) «Кедей»
14. М.Әуезовтің Ұлы Отан соғысы тақырыбына арналған драмалық шығармаларының қатары
А) «Тартыс», «Тас түлек»
В) «Дос – Бедел дос», «50 жыл өткен соң»
С) «Райхан», «Абай әндері»
D) «Қынаптан қылыш», «Асыл нәсілдер»
Е) «Алма бағында», «Шекарада»
15. *Аман, Шәкен, Танакөз, Сыздық* сияқты кейіпкерлер кездесетін Ғ.Мұстафиннің шығармасы
А) «Дауылдан кейін»
В) «Көз көрген»
С) «Шығанақ»
D) «Қарағанды»
Е) «Миллионер»
16. ...*Қара жерге қар жауар,
Қарды көр де, етім көр.*
Айшықтаудың түрі
А) Анафора (әдепкі қайталау)
В) Паралелизм (егіздеу)
С) Градация (дамыту)
D) Антитеза (шендестіру)
Е) Эпифора (кезекті қайталау)
17. Доспамбет жыраудың «астына қарт күренді мініп», «болат қылыш асынып», «күңіреніп күн түбіне жортқан» кейіпкері
А) хан
В) түрік патшасы
С) өзі
D) ру басшысы
Е) халық
18. *«Поэзияға бейімділік, әсіресе, бірден төгіп айтқыштық – барлық көшпенді расалардың ерекшелігі»*
Шоқанның берілген сөзі арқау болған еңбегі
А) «Ыстықкөл сапарының күнделігі»
В) «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы»
С) «Қырғыздар туралы жазбалар»
D) «Оңтүстік Сібір губернияларының тарихынан аңғармалар»
Е) «Қазақтың халық поэзиясының түрлері туралы»

19. *«Ұрынуға қара таба алмай, ермек қылуға жара таба алмай», «қолынан ұры кетпеген, бір жақсылық етпеген, жамандықтан басқаны сүймеген», «надан, пішіні де жаман...ішпей мас, әрі нас, елу шамасында жасы бар...»*
Сұлтанмахмұттың қай кейіпкерінің портреті
А) Шоқпыт
В) Қалтай
С) Нұрым
D) Ахмет
Е) Оспан
20. *«Бердіқұлдың қанын төктің, қапыда қалдырдың. Мұныңды екі дүниеде кешіре алмаспын, Дауылбай! Қанға қан...Ендігі қалған өмірім сенен кек алумен болсын!»*
Ш.Мұртазаның «Қызыл жебе» романындағы қай кейіпкердің сөзі
А) Жылқайдардың
В) Тұрардың
С) Рысқұлдың
D) Бақтығұлдың
Е) Брониковтың

Нұсқау: «Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмасы беріледі».

21. Ахмет Игүнеки жиі қолданған көркемдік құрал(-дар)
- A) метафора
  - B) кейіптеу
  - C) метонимия
  - D) параллелизм
  - E) теңеу
  - F) эпитет
  - G) эллипсис
  - H) архаизм
22. Қой малына тән нұсқа(-лар)
- A) Беташар
  - B) Шопан атаның баласы
  - C) Сүті сиырдікінен қою әрі майлы
  - D) Сүті көп әрі өте шипалы
  - E) Шағаладай құрты бар
  - F) Діни нанымдағы қара күш иесі
  - G) Сүтінен шұбат дайындайды
  - H) Жеті қазынаның бірі
23. Үмбетейдің Бұқарға «өткіздің тоғыз ханды толғауменен» деуі – тарихи шындық. Арнау жырда аты аталмайтын хан(-дар)
- A) Абылай
  - B) Болат
  - C) Керей
  - D) Күшік
  - E) Қайып
  - F) Жәнібек
  - G) Әз Тәуке
  - H) Барақ
24. Абай Құнанбаевтың ән(-дер)і
- A) «Қақтаған ақ күмістей кең маңдайлы»
  - B) «Бойы бұлғаң»
  - C) «Түбінде баянды еңбек егін салған»
  - D) «Сегіз аяқ»
  - E) «Аттың сыны»
  - F) «Қор болды жаным»
  - G) «Ғылым таппай мақтанба»
  - H) «Қартайдық, қайғы ойладық, ұлғайды арман!»

25. Сұлтанмахмұттың ой-арманына, мақсатына жете алмағанына күйініп жазған шығармасы (шығармалары)
- A) «Соқыр сопы»
  - B) «Таныстыру»
  - C) «Шәкірт ойы»
  - D) Оқуда мақсат не?»
  - E) «Алаш ұраны»
  - F) «Алты аяқ»
  - G) «Ендігі беталыс»
  - H) «Ләнет бұлты шатырлап»
26. Ж.Жабаевтың сатиралық өлең(-дер)і
- A) «Аттандыру»
  - B) «Әкеме»
  - C) «Жылқышы»
  - D) «Әкеме»
  - E) «Зілді бұйрық»
  - F) «Кәдірбайдың төбеті»
  - G) «Ленинградтық өренім»
  - H) «Есенәлі мешкейге»
27. Ж.Баласағұнның «Құтты білік» кітабына тән нұсқа(-лар)
- A) Бақыт қасиетті адамға қонады
  - B) Кемел мемлекеттің сипаты баяндалады
  - C) Құрманы ұртында 600 жыл сақтаған
  - D) Ақындарды үш топқа бөледі
  - E) 90 мыңнан астам шәкірті болған екен
  - F) Кітаптың үш түрлі нұсқасы бар
  - G) Ұлы хас хажиб (сарай министрі) атағын алған
  - H) Қырық күн, қырық түн қуанышқа бөленді
28. «Алпамыс батыр» жырындағы Сарыбай мен Байбөрі құдалығынан қалған салт(-тар)
- A) бесікке салу
  - B) үн жағу
  - C) көңіл айту
  - D) құйрық жеу
  - E) жар-жар
  - F) қалыңдық ойнау
  - G) жақсы ат қою
  - H) тойбастар

29. Көне эпостық жыр(-лар)
- A) «Зеңгі баба»
  - B) «Дотан батыр»
  - C) «Құламерген-Жоямерген»
  - D) «Құбығұл»
  - E) «Ер Тарғын»
  - F) «Қамбар батыр»
  - G) «Қобыланды батыр»
  - H) «Шопан ата»
30. Ақан жүйрік атын, құмай тазысын, Қараторғай қыран құсын алған адамдарды анықтаңыз
- A) Уәлиахун
  - B) Шомайт
  - C) Шөкетай
  - D) Сайрат
  - E) Әлібек
  - F) Батыраш
  - G) Шамұқан
  - H) Сүтемген
31. *«Жандарал» болды ұлығың,
Майыр болды сиыңғаның.
«Кәпірді» көрдің піріңдей,
Тілмашты көрдің биіңдей,
«Дуанды» көрдің үйіңдей.* Шортанбайдың «Опасыз жалған» өлеңіндегі «жандарал», «кәпір», «дуан» сөздерінің мағынасы (мағыналары)
- A) аудан орталығындағы ұлықтар кеңесі
  - B) қалалық жердегі үлкен мекеме
  - C) дінсіздер қауымы деген түсінік
  - D) жаналғыш озбырлар деген ұғым
  - E) генерал деген мағынада
  - F) ауылдық жердегі киіз үйдегі кеңес
  - G) отаршылдар деген мағынада
  - H) өзге ұлт өкілдері деген мағынада
32. М.Дулатовтың оқулығы (оқулықтары)
- A) «Тәрбиеге көмекші»
  - B) «Қазақ хрестоматиясы»
  - C) «Ана тілі»
  - D) «Қирағат» кітабы
  - E) «Есеп құралы»
  - F) «Әдебиет теориясы»
  - G) «Психология»
  - H) «Әдебиет танытқыш»

33. Ж.Аймауытовтың «Ақбілек» романындағы төңкеріс дәуірінің белсендісі (белсенділері)
- A) Доға
  - B) Мұқаш
  - C) Жорғабек
  - D) Тыпаң
  - E) Ықаң
  - F) Бекболат
  - G) Жылтыр
  - H) Балташ
34. С.Мұқановтың аты өзгертіліп, қайта басылып шыққан романдары
- A) «Сырдария»
  - B) «Адасқандар»
  - C) «Аққан жұлдыз»
  - D) «Балуан Шолақ»
  - E) «Өмір мектебі»
  - F) «Сұлушаш»
  - G) «Теміртас»
  - H) «Жұмбақ жалау»
35. Кейіпкерлері «ескілік көлеңкесіндегі» «қорғансыздар» болып келетін М.Әуезовтің шығармасы (шығармалары)
- A) «Сөніп-жану»
  - B) «Кім кінәлі?»
  - C) «Кінәмшіл бойжеткен»
  - D) «Білекке білек»
  - E) «Құм мен асқар»
  - F) «Қасеннің құбылыстары»
  - G) «Қыр суреттері»
  - H) «Асыл нәсілдер»
36. Айшықтаудың (фигура) түр(-лер)і
- A) Метонимия
  - B) Шендестіру
  - C) Аллегория
  - D) Синекдоха
  - E) Гипербола
  - F) Эллипсис
  - G) Метафора
  - H) Қайталау

37. *«Күн сайын өз бетіммен тапқан пұлға нан сатып алып жесем, бойыма сол нәр болып тарайды. Еңбекпен табылған дәмнің тәттілігі өзгеше болады екен».*

Ы.Алтынсарин кейіпкерінің сөздерімен үндес әңгімесі (әңгімелері)

A) «Атымтай жомарт»

B) «Бақша ағаштары»

C) «Мейірімді бала»

D) «Шеше мен бала»

E) «Әке мен бала»

F) «Аурудан – аяған күштірек»

G) «Талаптың пайдасы»

H) «Өрмекші, құмырсқа, қарлығаш»

38. Жамбыл Жабаевқа Сүйінбай ақынның айтқан ақыл сөз(-дер)і

A) Болашаққа сенсең егер, сен ешқашан жеңілмессің

B) Көмекейің емес, жүрегің сөйлейтін болсын

C) Лап етіп жанған сезімнен қорық, бекер өткен көп күннен қорық

D) Өз өлеңіңді шығар, бірақ оның жұрт жаттап алатын, ешкім ұмытпайтын өлең болсын

E) Еңкейгенге еңкей, шалқайғанға шалқай

F) Дүниенің кейбір қоқысын өлеңіңмен өрте

G) Шындықты айт, әділдікті жырла, жаңа, даңғыл жолға түс

H) Жазудан бөтен баянды тіршілік жоқ, жазудан мәнді шаруа болған емес

39. *Боздақтардың желкесін шайнап кетті,*

Қалған малды қайтадан айдап кетті,

Қанжығаға байланған қыз-келіншек,

Бозторғайы шырылдап, сайрап кетті.

Хас батырдың көзі еді қара жорға,

Қара жаудың астында ойнап кетті.

Үзіндідегі көркемдік тәсіл(-дер)

A) сарказм

B) эпифора

C) эпитет

D) эпизод

E) теңеу

F) ирония

G) ассонанс

H) кейіптеу

40. Ғ.Мүсіреповтің «Оянған өлке» романында ерлік, батырлық қасиеттерімен көпшілік арасынан оқшауланып көрінетін кейіпкер(-лер)і

- А) Көпей
- В) Ақан сері
- С) Жаяу Мұса
- Д) Бұланбай
- Е) Байжан
- Ғ) Шорман
- Г) Игілік
- Н) Ордабай

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

пәнінен сынақ аяқталды.